

บันทึก

เรื่อง การกำหนดระยะเวลาการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท.๐๒๐๔/๔๖๑๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๔ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ว่า เนื่องจากมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดว่า การทำด้วยประการใดให้เป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวดหรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีกำหนดหวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และในมาตรา ๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดว่า ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า การที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ (๒) ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีนั้น ในการพิจารณาอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องอนุญาตให้ครวละหนึ่งปีเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียกค่าตอบแทนหรือไม่ หรืออาจพิจารณาอนุญาตให้ครวละต่ำกว่าหนึ่งปีได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมที่ดิน) แล้ว มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๙^๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐได้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยแร่และกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และตามมาตรา ๙ ทวิ^๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน^๓

^๑ มาตรา ๙ ภายใต้อำนาจกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามีได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หินที่กรวดหรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

^๒ มาตรา ๙ ทวิ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

^๓ บัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน

ค่าตอบแทนในการอนุญาต

โดยประมวลกฎหมายที่ดินมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุญาตตลอดจนอายุของใบอนุญาตไว้ในกฎหมายแต่อย่างใด คงปล่อยให้เป็นผู้พิจารณาอนุญาตที่จะพิจารณาอนุญาตตามที่เห็นสมควร ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า นอกจากการขอเข้าทำประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยแร่และกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ซึ่งต้องเป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลเข้าทำกิจการบางอย่างในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจริงอนุญาตให้ได้ตามความเหมาะสมแก่กิจการและตามระยะเวลาที่เห็นสมควร ส่วนการเสียค่าตอบแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ต้องเสียเป็นรายปีตามวิธีการและอัตราที่แต่ละจังหวัดได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด อนึ่ง พึงเป็นที่เข้าใจว่ากำหนดระยะเวลาในมาตรา ๙ ทวิ เป็นกำหนดระยะเวลาเฉพาะการเสียค่าตอบแทนเป็นรายปี ฉะนั้น กำหนดระยะเวลาดังกล่าวจึงไม่ใช่บังคับกับการอนุญาตตามมาตรา ๙

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ในการพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้มีอำนาจอนุญาตอาจอนุญาตให้คราวละต่ำกว่าหนึ่งปีได้ โดยไม่จำเป็นต้องอนุญาตให้คราวละหนึ่งปีเพื่อให้ตรงกับระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการเรียกค่าตอบแทน

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๔

(๑) ตามมาตรา ๙ (๑)

ไร่ละ

๑๐๐ บาท

(๒) ตามมาตรา ๙ (๒) หรือมาตรา ๙ (๓)

ไร่ละ

๕,๐๐๐ บาท

และหรือลูกบาศก์

เมตรละ

๕ บาท